

ESPOO
ESBO

**Espoon eettiset periaatteet ja käytännön
toimintatavat**
”Code of Conduct”

28.1.2015, päivitetty 14.3.2018 ja 17.6.2019
Johanna Kattelus
Timo Kuismin

**ESPOO
ESBO**

Espoon eettiset periaatteet ja käytännön toimintatavat

	s.
1. Kaiken toimintamme taustalla on Espoo-tarina	3
2. Tavoitteenamme on kestävä tulevaisuus	4
3. Kunnioitamme ihmisoikeuksia ja pidämme huolta työyhteisöstämme	5
4. Noudatamme lakeja ja asetuksia sekä hyvän johtamisen ja hallintotavan periaatteita	6
5. Toimimme avoimesti, tasapuolisesti ja läpinäkyvästi	7
6. Edistämme tervettä kilpailua ja noudatamme hankintaohjeistustamme	8
7. Torjumme harmaata taloutta	9
8. Toimintatapamme ei salli väärinkäytöksiä eikä korruptiota	10
Lopuksi	11

1. Kaiken toimintamme taustalla on Espoo-tarina

Arvomme kuvaavat niitä asioita, jotka ovat meille tärkeitä. Ne kuvaavat Espoon tapaa toimia, ohjaten valintojamme ja päätöksentekoamme. Toimintamme on oltava Espoo-tarinassa kuvattujen arvojemme mukaista.

Espoon arvot ja toimintaperiaatteet:

Espoo on asukas- ja asiakaslähtöinen.

Espoossa on tärkeää, että arki sujuu. Espoon parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Asukkaiden aktiivinen osallistuminen palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa takaavat tulokselliset ja asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut.

Espoo on vastuullinen edelläkävijä.

Edelläkävijyys merkitsee ennakkoluulottomuutta ja luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Edelläkävijyyteen sisältyy tutkimuksen ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntäminen, kokeilut ja myös niihin liittyvien epäonnistumisten kestäminen. Kehitämme Espoota taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi.

Espoo on oikeudenmukainen.

Toimimme avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti.

Espoo-tarina:

https://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatoksenteko/Espootarina

2. Tavoitteenamme on kestävä tulevaisuus

Espoo on Euroopan kestävin kaupunki nyt ja jatkossa. Aidosti verkostomainen raideliikenteeseen tukeutuva kaupunkirakenne mahdollistaa taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti parhaan tavan kehittää kaupunkiamme.

Luomme kestävää tulevaisuutta yhdessä asukkaiden ja kumppanien kanssa sekä osana pääkaupunkiseutua. Työn tavoite on hyvinvointi fiksussa, turvallisessa kaupungissa, jossa arki sujuu.

Kaupungistumisen luomat mahdollisuudet hyvään elämään hyödynnetään. Espoota rakennetaan palvelujen, liikkumisen, asumisen, kulttuurin ja talouden kannalta kestävästi. Tavoitteena on muun muassa, että kaupungissa energia on tuotettu hiilivapaasti, kasvetaan kestävään elämäntapaan, lähiluontoa arvostetaan elämän lähteenä ja jossa kaikkien osallisuus on arkea. Kehitystä kannattelee espoolaisesta osaamisesta syntyvä innovaatioihin ja kiertotalouteen perustuva elinvoima.

Olemme mukana rakentamassa kestävää Suomea. Liityimme ensimmäisenä kaupunkina Suomen kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumukseen, jonka tavoitteena on luonnon kantokyvyn turvaava, hyvinvoiva ja globaalisti vastuullinen Suomi.

Lisätietoja:

- *Kestävä Espoo -kehitysohjelma:* <http://www.espoo.fi/kestavakehitysohjelma>
- *Sitoumus 2050*

3. Kunnioitamme ihmisoikeuksia ja pidämme huolta työyhteisöstämme

Tuemme ja edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassamme. Vastustamme kaikenlaista syrjintää, kuten sukupuolen, iän, rodun, uskonnon tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella tapahtuvaa. Henkilöstöllämme on mielipiteen- ja sananvapaus sekä oikeus järjestäytymiseen. Arvostamme henkilöstömme osaamista, kokemusta ja erilaisuutta. Kohtelemme henkilöstöämme tasapuolisesti ja reilusti.

Henkilöstöllämme on oikeus työskennellä turvallisessa ja terveellisessä työympäristössä. Haluamme kehittää työhyvinvointia ja työturvallisuutta. Huomioimme ohjeet ja noudatamme sovittuja sääntöjä. Tavoitteenamme on, että työpaikkamme ovat viihtyisiä. Kuulumme Nolla tapaturmaa –foorumiin ja Espoo on myös savuton työpaikka.

Esimiehemme tuntevat kaupunkiyhteiset johtamisen kulmakivet ja perustavat esimiestyönsä niihin. Työyhteisömme hyvinvointi edellyttää kaikkien osallistumista. Motivoimme henkilöstöämme työolojen jatkuvaan parantamiseen. Emme salli työpaikkakiusaamista, ahdistelua, häirintää tai muutakaan sopimatonta käytöstä.

Lisätietoja:

- *Johtamisen käsikirja*
- *Yhteistoiminta*
- *Tasa-arvo ja monimuotoisuus*
- *Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ehkäisy ja käsittely, mm ohjeet ja lomakkeet*
- *Matkustusohje*

4. Noudatamme lakeja ja asetuksia sekä hyvän johtamisen ja hallintotavan periaatteita

Sitoudumme noudattamaan kaikkia lakeja ja asetuksia. Jokaisen meistä on oltava tietoinen omaa työtämme koskevista säädöksistä ja ohjeista. Esimiehet vastaavat tarvittavasta perehdyttämisestä. Toimiessamme eri rooleissa kaupunkiorganisaatiossa otamme tarkasti huomioon esteellisyysnäkökohdat ja vetäydymme tarvittaessa itse syrjään kaikesta asian valmistelusta, esittelystä, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Valtuusto on hyväksynyt hallinnon järjestämiseksi hallintosäännön, jossa määrätään kaupungin viranomaisten tehtävistä ja toimivallan jaosta. Yksityiskohtaisemmat ohjeet on annettu toimintaohjeissa.

Hyvän johtamis- ja hallintotavan luomisessa ja ylläpitämisessä korostuu kaupungin ylimmän johdon rooli. Johtaminen ja esimiestyö perustuvat myönteiseen, ihmisiin luottavaan ihmiskäsitykseen. Kaupungin toimielimet ja esimiehet näyttävät esimerkkiä toimimalla itse sovittujen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.

Lisätietoja:

- *Sääntökokoelma:* http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatoksenteko/Saantokokoelma
- *Hyvä hallintotapa –ohje*
- *Sisäinen ohje esteellisyydestä*
- *Kuntaliiton esteellisyysrobotti (työn alla):* <https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2018/esteellisyysrobotti-vastaa-oletko-esteellinen-vai-et>

5. Toimimme avoimesti, tasapuolisesti ja läpinäkyvästi

Painotamme kaikessa toiminnassamme ja viestinnässämme avoimuutta. Annamme kuntalaisille, medialle ja muille sidosryhmille ennakoivasti ja ajankohtaisesti tietoja palveluistamme ja päätöksenteostamme.

Pidämme kuitenkin samalla huolta yksityisyyden suojasta, kun käsittelemme kuntalaisten ja sidosryhmiemme tietoja. Annamme tietoja samansisältöisesti suosimatta mitään sidosryhmää tai henkilöä.

Päätöksentekomme on julkista ja tasapuolista. Edistämme läpinäkyvyyttä esittäessämme vaihtoehtoja ja perusteluja päätöksenteon tueksi.

Lisätietoja:

- *Hyvä hallintotapa -ohje*
- *Viestinnän käsikirja*
- *Osallistuva Espoo -kehitysohjelma:* http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatoksenteko/Espootarina/Osallistuva_Espoo

6. Edistämme tervettä kilpailua ja noudatamme hankintaohjeistustamme

Edistämme tervettä kilpailua emmekä osallistu sellaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena tai mahdollisena seurauksena on toimivan ja reilun kilpailun rajoittuminen tai estyminen.

Noudatamme kaikissa hankinnoissamme hankintoja ohjaavaa lainsäädäntöä sekä Espoon kaupungin sisäisiä ohjeita. Pääperiaatteitamme ovat hankintojen avoin ja tehokas kilpailuttaminen sekä kaikkien tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Suunnitelmallisen ja tavoitteellisen hankintatoimintamme kautta edistämme myös kestävää kehitystä ja työllistämistä.

Lisätietoja:

- *Hankintalaki* : <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161397>
- *Tilaajavastuulaki*: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233>
- *Kaupungin hankinnat*

7. Torjumme harmaata taloutta

Torjumme harmaata taloutta ja talousrikollisuutta aktiivisesti ja ennakoivasti toimimalla yhteistyössä elinkeinoelämän, verottajan ja muiden viranomaisten kanssa.

Odotamme tavaran ja palvelujen toimittajiemme, heidän alihankkijoidensa sekä muiden kumppaneidemme toimivan vastuullisesti ja kaupungin eettisten periaatteiden mukaisesti.

Tuemme toiminnassamme myös eri alojen järjestöjen, kuten rakennusalan toimijoiden omia eettisiä ohjeita, työehtosopimusten määräyksiä, hyviä tapoja ja pelisääntöjä sekä niiden kehittämistä yhteistyössä kanssamme.

Lisätietoja:

- *Verohallinnon sivut harmaan talouden torjunnasta:*
https://www.vero.fi/tietoaverohallinnosta/tietoa_verotuksesta/harmaan_talouden_torjunt/
- *Viranomaisten ylläpitämä julkinen harmaan talouden tietopankki:*
www.harmaa-talous-rikollisuus.fi
- *Hankintalaki :* <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161397>
- *Tilajavastuulaki:* <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233>
- *Kaupungin hankinnat*

8. Toimintatapamme ei salli väärinkäytöksiä eikä korruptiota

Emme salli toiminnassamme minkäänlaisia väärinkäytöksiä kuten epärehellistä, epäeettistä tai kaupunkikonsernin ohjeita rikkovaa tai lainvastaista toimintaa. Jokainen työntekijämme vastaa omaisuutemme suojelemisesta ja varojemme asianmukaisesta käyttämisestä. Kaupunkikonsernin omaisuutta ei saa käyttää omiin tarkoituksiin.

Vastustamme korruptiota kokonaisuudessaan. Kaikenlainen lahjonta on kiellettyä: emme maksa emmekä vastaanota lahjuksia tai muita laittomia maksuja. Emme hyväksy rahanpesuun osallistumista tai siinä avustamista. Siten emme vaadi, ota vastaan, hyväksy emmekä tarjoa vieraanvaraisuutta, lahjoja tai muita etuja, joilla pyritään vaikuttamaan tai voidaan olettaa vaikuttavan toimintaan tai päätöksentekoon omassa työssämme ja verkostoissamme. Pidämme huolta siitä, että kaikki toimintamme on puolueetonta ja että se myös näyttää siltä. Epäselvissä tilanteissa selvitämme asian etukäteen esimieheltämme tai toimialamme lakimieheltä.

Eettisten periaatteiden vastaiseen toimintaan puututaan välittömästi. Esimiehet ovat velvollisia seuraamaan periaatteiden toteutumista ja olemaan avoimia palautteen suhteen sekä ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Lisätietoja:

- *Vieraanvaraisuusohje*
- *Sisäisen valvonnan yleisohje*
- *Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet*

Nämä eettiset periaatteet ja käytännön toimintatavat on koottu Espoo-tarinasta, kaupunkikonsernin ohjeista sekä laeista ja asetuksista. Periaatteet koskevat kaikkea toimintaamme ja määrittävät asemasta tai työtehtävistä riippumatta kaikkien luottamushenkilöidemme, johtajiemme, viranhaltijoidemme ja työntekijöidemme tapaa toimia.

Jokainen johtaja ja esimies vastaa osaltaan siitä, että eettiset periaatteet ja käytännön toimintatavat saatetaan henkilöstön tietoon. Johdon ja henkilöstön on voitava keskustella avoimesti eettisiin periaatteisiimme ja käytännön toimintatapoihimme liittyvistä kysymyksistä.

Eettisten periaatteiden ja käytännön toimintatapojen vastainen toiminta heikentää sidosryhmien luottamusta kaupunkiin ja saattaa aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia tai henkilökohtaisia riskejä. Jokaisella on velvollisuus ilmoittaa epäillyistä ja havaituista rikkomuksista välittömästi. Kaikki ilmoitukset vilpillisestä toiminnasta selvitetään ja tarvittaessa ryhdytään myös oikeudellisiin toimiin.

Ilmoitus tehdään omalle esimiehelle, lakiasiainjohtajalle tai sisäisen tarkastuksen johtajalle. Ilmoittajan henkilöllisyys paljastetaan vain niille asian selvittämisessä mukana oleville, joille se on asian selvittämisen kannalta välttämätöntä. Mitään tietoja ei luovuteta selvitysprosessin ulkopuolisille.